

Metodická podpora

Pro výuku témat *globálního rozvojového vzdělávání* (GRV) na 1. a 2. stupni základních škol se mohou pedagogové inspirovat metodickým materiálem, který poskytuje nabídku vybraných témat a námětů činností pro tři tematické okruhy:

1. Svět nás zajímá
2. Objevujeme svět
3. Žijeme ve společném světě

Tematické okruhy jak svým názvem, tak svým obsahem rozšiřují stávající okruhy průřezového tématu *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* (VMEGS) o globální hledisko a současně odkazují na metodickou podporu *Doporučené očekávané výstupy*.

Informační zdroje

www.rvp.cz (digifolio/průřezová témata/VMEGS/rozvojové vzdělávání)

www.nidv.cz

www.globalnirozvojovozdelavani.cz (GRV materiály)

www.varianty.cz (publikace, metodické listy, inspirace pro školy)

www.arpok.cz (publikace, výukové programy)

www.mkc.cz (knihovna – naše publikace)

www.nazemi.cz (metodické příručky, Global Storylines, vzdělávací programy)

www.respektneboli.eu (materiály k výuce pro pedagogy)

Autoři:

Petra Skalická, Jana Stará, Marie Veverová

Koncepce a obsahová garance:

Markéta Pastorová, Eva Vincejová

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech se svým pojetím a obsahem zaměřuje na aktuální dění a změny ve světě i jeho jednotlivých částech. Vzhledem k současnému vývoji světa je na nejvyšší aktuální porozumět ekonomickým, sociálním, politickým, environmentálním i kulturním procesům v globálních souvislostech.

Globální rozvojové vzdělávání

Globální rozvojové vzdělávání je třeba vnímat nejen jako neoddělitelnou součást VMEGS, ale jako oblast, která se cíleně zaměřuje na témata globalizace a globálních problémů, problematiku lidských práv a rovných příležitostí, humanitární pomoci a rozvojové spolupráce, prevence a řešení konfliktů. Přispívá k porozumění propojenosti současného světa, rozvíjí dovednosti a podporuje vytváření hodnot a postojů, aby lidé byli schopni a ochotni aktivně se podílet na řešení lokálních a globálních problémů.

TÉMATA

globálního rozvojového vzdělávání
ve výuce na základních školách

SVĚT NÁS ZAJÍMÁ 1. stupeň

„Podporujeme zvědavost žáků,
zkoumejme s nimi naše okolí, naši minulost,
naš svět a jeho proměny.“

Svět nás zajímá

Tematický okruh se zaměřuje především na ty poznatky, které vycházejí přímo z osobní zkušenosti žáka a z jeho nejbližšího okolí. Žáci jsou vedeni k rozvíjení dovednosti hledat a kriticky hodnotit informace, uvědomovat si souvislosti místních i světových událostí na život lidí, všimnout si rozdílů mezi životy lidí v různých kulturách, místech a čase.

Vybraná témata a náměty na činnosti

■ Způsob života

Popište svůj obvyklý den. Co rádi děláte? Mají všechny děti podobný způsob života? Proč? Co jejich způsob života ovlivňuje?

Jak se liší život tvůj a tvé babičky či dědečka, když jim bylo tolik jako tobě? V čem se vaše životy podobají? Co přispělo k tomu, že se život změnil? Jsou všechny změny k lepšímu? Co se podle tebe změnilo na životě dětí za 20 let?

Porovnejte způsob života lidí na vesnici a ve městě. Čím jsou dány rozdíly? Co se vám z toho líbí a proč? Jaké nevýhody může život na vesnici nebo ve městě mít?

Vybavte si příběhy některých vašich vrstevníků z jiných zemí, které jste četli, viděli nebo slyšeli. Co s těmito dětmi máte společného a v čem se vaše životy liší? Jaké rozdíly můžete pozorovat mezi dětmi z odlišných prostředí (např. jižních a severních regionů, horských a přímořských oblastí, chudých a bohatých částí světa)? Je něco, co vám nepřipadá spravedlivé?

■ Domov

Co pro tebe znamená domov? Co jej tvoří? V jaké situaci může člověk přijít o domov? Co musí řešit lidé, kteří o domov přišli? Jaké mají možnosti? Kdybys

musel/a žít na jiném místě, kde bys žil/a rád/a? Bez čeho by sis domov neuměl/a představit?

Jaké tradice a zvyky doma dodržujete či jaké svátky slavíte? Jak takové události probíhají a odkud pocházejí jejich kořeny? Co tě zaujalo na vyprávění tvých spolužáků o jejich tradicích a svátcích? Co je u vás doma stejné jako u spolužáků a co je odlišné? Jaké jiné tradice a svátky znáte a co o nich víte?

■ Naše obec

Co se ti na obci, kde žiješ, líbí a na co jsi pyšný/pyšná? Co bys chtěl/a ve vaší obci vylepšit? Kdo se ve vaší obci stará o to, aby se zde žilo lidem dobře? Kdo udělal pro obec něco dobrého/zajímavého/pěkného?

Co se ve vaší obci změnilo za posledních 5 let? Proč k těm změnám došlo? Jak vypadala podle vyprávění vašich rodičů a prarodičů vaše obec před 20 a více lety? V jakých obchodech například nakupovali oni tehdy a kam chodíte nakupovat vy dnes? V čem je to jiné a proč? Co je pro vás ve vaší obci důležité a co by vám chybělo, kdyby tam nebylo? Jak byste se cítili? Mohou takové pocity zažívat děti, které se přestěhovaly z jiného místa? Znáte nějaký konkrétní příklad?

■ Dění ve světě

Jaké události v Česku či ve světě změnilo něco ve tvém životě? Co to pro tebe znamená a jak jsou takové změny pro tebe příjemné? Jaké události změnilo výrazně způsob života tvých rodičů a prarodičů?

Které historické události a jaké objevy ovlivnily v minulosti životy lidí a jakým způsobem?

O jakém současném dění ve světě jsi v poslední době slyšel/a nebo četl/a? Když o té události přemýšlíš, co tě napadá? Jak to, co se stalo, změnilo životy lidí v daném místě? Dotýká se to života lidí v Česku? Pokud ano, jak? Jak se zprávy o událostech šíří?

Doporučené očekávané výstupy (1. stupeň)

Žák:

- vyhledává informace o sobě a své rodině a o místě, kde žije, porovnává je a dává do souvislostí s tím, co se dozvídá od ostatních a z dalších zdrojů o světě a aktuálním dění
- na základě osobního příběhu někoho z rodiny nebo blízkého okolí uvede, jak mohou významné události ovlivňovat životy lidí
- porovná způsob života lidí nyní a v minulosti a v různých kulturách
- zařadí naše dějiny a kulturu do evropských souvislostí, poukáže na to, jak se celoevropské obecnější trendy projeví konkrétně na našem území
- porovná, jak vypadalo v jednotlivých historických epochách a dnes místo, kde žije, a zjištěné změny dá do souvislostí se změnami v životě místních obyvatel a společnosti
- hodnotí vliv současného dění ve světě na svou osobu, na místo, kde žije, a na dění v ČR